

W numerze:

1. Osoba prowadząca działalność gospodarczą traktowana jak konsument.
2. Od 4 lutego niektóre wnioski w procesie budowlanym mogą być składane on-line.
3. Wybrane branże – zwolnienie ze składek ZUS za miesiąc grudzień 2020 roku i styczeń 2021 roku.
4. Pierwsze decyzje w sprawie zatorów płatniczych.
5. Z dniem 1 marca 2021 r. wygasa moc obowiązująca dokumentów akcji.
6. Odroczenie terminu spełnienia świadczenia wpływa na bieg przedawnienia – termin przedawnienia biegnie na nowo.

Z kraju i ze świata ...

OSOBA PROWADZĄCA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ TRAKTOWANA JAK KONSUMENT

Od 1 stycznia 2021 r. ustawą z 31 lipca 2019 r. zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1495 ze zm.) (tzw. "pakiet przyjazne prawo"), do Kodeksu cywilnego zostały dodane przepisy pozwalające stosować do osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą przepisy dotyczące konsumenta w sytuacji, gdy zawierana umowa nie jest bezpośrednio związana z branżą lub specjalizacją takiego jednoosobowego przedsiębiorcy. Zasadnicze znaczenie dla oceny czy przedmiot działalności ma dla danego przedsiębiorcy charakter zawodowy czy nie, ma przedmiot działalności udostępniony w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Wspomnianą wyżej ustawą dodano do Kodeksu cywilnego następujące przepisy: art. 385⁵, art 556⁴, art. 556⁵ oraz art. 576⁵.

Przedmiotowa zmiana w praktyce oznaczać będzie m.in. to, że jednoosobowy przedsiębiorca będzie mógł odstąpić od umowy zawartej na odległość czy korzystać z rękojmi, jeśli będzie to dotyczyć umowy niezwiązanej z jego biznesem. Przedsiębiorca w przypadku umów niezwiązanych bezpośrednio z jego biznesem zyska również m.in. prawo do kwestionowania klauzul niedozwolonych.

Pierwotnie przepisy, obowiązujące od 1 stycznia 2021 r., miały wejść w życie 1 czerwca 2020 r., ale z powodu pandemii COVID-19 wydłużono termin ich wejścia w życie.

Dodanie komentowanych przepisów ma znaczenie dla wielu branż: m.in.: e-commerce, finansowej czy telekomunikacyjnej. Oznacza ona bowiem konieczność przygotowania nowych dokumentów m.in. wzorców umów, regulaminów.

Co istotne zgodnie z przepisami przejściowymi w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych, nowych rozwiązań nie stosuje się do umów zawartych przed 1 stycznia 2021 r.

WNIOSKI W PROCESIE BUDOWLANYM ON-LINE

Od 4 lutego 2021 r. inwestorzy mogą składać niektóre wnioski w procesie budowlanym on-line z wykorzystaniem profilu zaufanego e-PUAP.

Wystarczy wejść na stronę e-budownictwo.gunb.gov.pl, wypełnić, zgodnie z zawartymi tam wskazówkami, formularz - wniosek i złożyć go używając profilu zaufanego e-PUAP.

Wśród wniosków, które mogą być składane on-line, należy wymienić:

- wniosek o wyłączenie niektórych obowiązków kierownika budowy,
- wniosek o legalizację obiektu budowlanego lub jego części,
- zgłoszenie wybranych robót budowlanych,
- wniosek o pozwolenie na rozbiórkę,
- zgłoszenie rozbiórki,
- wniosek o przeniesienie decyzji pozwolenia na budowę,
- wniosek o przeniesienie decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych,
- wniosek o przeniesienie praw i obowiązków wynikających ze zgłoszenia,
- zawiadomienie o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych,
- oświadczenie o posiadaniu prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane,
- wniosek o wejście na teren sąsiadujący,
- wniosek o opracowanie albo zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- zgłoszenie zmiany sposobu użytkowania budynku.

Od 1 lipca będzie można składać w trybie on-line także inne wnioski, w tym wniosek o pozwolenie na budowę i wniosek o pozwolenie na użytkowanie.

PIERWSZE DECYZJE W SPRAWIE ZATORÓW PŁATNICZYCH

Po nieco ponad roku od wejścia w życie nowych przepisów dotyczących przeciwdziałania zatorom płatniczym Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał pierwsze decyzje sankcjonujące nadmierne opóźnienia w transakcjach handlowych. Zgodnie z udostępnionymi przez Urząd informacjami, w 2020 r. Prezes Urzędu wszczął ok. 100 postępowań dotyczących największych dłużników. Pierwsze 4 decyzje w sprawie nadmiernych opóźnień w transakcjach handlowych zostały wydane przez organ ochrony konkurencji i konsumentów w lutym 2021 r.

Pierwsza z decyzji dotyczy spółki zajmującej się drogowym transportem towarów - Locostranssped. Przeprowadzone postępowanie wykazało, że w okresie od lutego do kwietnia 2020 r. spółka zalegała z płatnościami lub regulowała je z opóźnieniem na łączną kwotę prawie 24,5 mln zł. Pokrzywdzonych bezprawnym działaniem przedsiębiorcy zostało ok. 3,5 tys. kontrahentów. Na spółkę została nałożona kara pieniężna w wysokości 44.286,96 zł.

Druga z ukaranych sankcją pieniężną spółek – Havi Logistics - również działa w obszarze transportu towarów. Zgodnie z udostępnionymi informacjami łączna wartość 4597 nieuregulowanych lub nieuregulowanych w terminie przez przedsiębiorcę faktur wynosiła łącznie ponad 155 mln zł. Spółka została ukarana karą pieniężną w wysokości 426.587,62 zł. Nałożone na przedsiębiorców kary zostały obliczone według ustawowego wzoru, tj.:

$$\text{JKP (kara)} = \text{WŚ} \times n / 365 \times \text{OU}$$

gdzie:

- JKP - jednostkowa kara za niespełnione lub spełnione po terminie świadczenie pieniężne,
- WŚ - wartość niespełnionego lub spełnionego po terminie świadczenia pieniężnego,
- n - liczba dni opóźnienia,
- OU - odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, ustalone na dzień wydania decyzji o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej.

W kolejnych dwóch przypadkach Prezes UOKiK odstąpił od nałożenia na przedsiębiorców kary finansowej na podstawie regulacji, która zobowiązuje organ do automatycznego odstąpienia od wymierzenia kary, jeśli wartość świadczeń, których przedsiębiorca nie otrzymał lub otrzymał z opóźnieniem w badanym okresie, przewyższa sumę zobowiązań, których sam nie opłacił lub opłacił z opóźnieniem.

Taki przypadek zaistniał w sprawie UPS Polska oraz spółki Galicja Tomaszek – polskiego producenta sprzętu AGD, mebli kuchennych oraz właściciela sklepów z elektroniką. Postępowanie przeprowadzone przez Prezesa UOKiK wykazało, że UPS Polska w badanym okresie (luty-kwiecień 2020 r.) nie uregulował w terminie świadczeń pieniężnych na kwotę ponad 22,2 mln zł. Analogicznie, suma nieterminowych wierzytelności Galicji Tomaszek wobec

jej partnerów handlowych wyniosła nieco ponad 15 mln zł. Mimo zaistnienia powyższych opóźnień, oba podmioty były w stanie wykazać, że w analizowanym okresie nie otrzymały lub otrzymały po terminie płatności należności na większe niż ciążące na nich zobowiązania kwoty.

Z DNIEM 1 MARCA 2021 R. WYGASA MOC OBOWIĄZUJĄCA DOKUMENTÓW AKCJI

Moc obowiązująca dokumentów akcji wydanych przez spółki akcyjne i spółki komandytowo-akcyjne wygasa z mocy prawa z dniem 1 marca 2021 r. Z tym samym dniem uzyskują moc prawną wpisy w rejestrze akcjonariuszy. Wobec spółek uważać się będzie za akcjonariusza tylko tę osobę, która jest wpisana do rejestru akcjonariuszy, z uwzględnieniem ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Dokumenty akcji zachowują moc dowodową do dnia 1 marca 2026 r., wyłącznie w zakresie wykazywania przez akcjonariusza wobec spółki, że przysługują mu prawa udziałowe.

Powyższe oznacza, że do dnia 28 lutego 2021 r. powinno nastąpić złożenie przez akcjonariuszy posiadanych dokumentów akcji w danej spółce. Złożenie dokumentów akcji w spółce odbywa się za pisemnym pokwitowaniem wydanym akcjonariuszowi. Po zebraniu dokumentów akcji od akcjonariuszy spółka składa oświadczenie zawierające m.in. dane akcjonariuszy i przedkłada je podmiotowi prowadzącemu rejestr. Posłuży to do otwarcia rejestru z dniem 1 marca 2021 r.

Złożenie dokumentów akcji jest związane z nowym obowiązkiem nałożonym na spółki akcyjne oraz komandytowo-akcyjne przepisami ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1798), który polega na zarejestrowaniu w rejestrze akcjonariuszy prowadzonym przez podmiot, który na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi jest uprawniony do prowadzenia rachunków papierów wartościowych, wszystkich akcji danej spółki. Rejestr akcjonariuszy, prowadzony w postaci elektronicznej, jest jawny dla spółki i dla akcjonariuszy.

ODROCZENIE TERMINU SPEŁNIENIA ŚWIADCZENIA WPLYWA NA BIEG PRZEDAWNIEŃ – TERMIN PRZEDAWNIEŃ BIEGNIE NA NOWO

Sąd Najwyższy na gruncie zadanego przez Sąd Okręgowy pytania: „czy w ramach swobody kontraktowej umów (art. 353¹ Kodeksu cywilnego) dopuszczalna jest zmiana przez strony w drodze porozumienia terminu wymagalności roszczenia, po tym jak roszczenie stało się już wymagalne?” podjął następującą uchwałę: „jeżeli wskutek odroczenia terminu spełnienia świadczenia, roszczenie przestało być wymagalne, jego przedawnienie rozpoczyna ponownie bieg dopiero z upływem nowego terminu.” (uchwała Sądu Najwyższego z 11 września 2020 r., sygn. III CZP 88/19).

Z powyższej uchwały należy wysnuć następujące wnioski: 1) strony mogą w drodze porozumienia stron odroczyć termin wymagalności roszczenia, np. poprzez rozłożenie zadłużenia na raty, nawet jeżeli roszczenie stało się już wymagalne oraz 2) odroczenie terminu spełnienia świadczenia powoduje, że okres przedawnienia tej wierzytelności liczony jest nie od pierwotnego terminu, a od nowego terminu wymagalności roszczenia, ustalonego przez strony.

Do tej pory w orzecznictwie Sądu Najwyższego i doktrynie istniały rozbieżności co do tego, czy odroczenie terminu spełnienia świadczenia wpływa na bieg przedawnienia tego roszczenia. Istniał m.in. pogląd, zgodnie z którym zmiana terminu wymagalności roszczenia, która nastąpiła już po upływie terminu pierwotnie określonego, nie wpływa na rozpoczęty bieg przedawnienia. Zgodnie z tym poglądem, odmienna ocena pozwalałaby na niedopuszczalne obejście zakazu ustanowionego w art. 119 Kodeksu cywilnego, który stanowi, że terminy przedawnienia nie mogą być skracane ani przedłużane przez czynność prawną.

W ww. uchwale Sąd Najwyższy stwierdził po pierwsze, że nie ma podstaw do przyjęcia, że strony mogą odroczyć termin spełnienia świadczenia tylko do czasu, w którym roszczenie stało się wymagalne. Odroczenie terminu spełnienia świadczenia, także po jego upływie, może leżeć w interesie obu stron, w razie bowiem trudnej sytuacji dłużnika niedysponującego środkami na spełnienie świadczenia wszczęcie postępowań (podejmowanych wyłącznie w celu przerwania biegu przedawnienia, z góry skazanych na niepowodzenie) prowadzących do dochodzenia i zaspokojenia roszczenia narażałoby strony na nieefektywne wydatki.

Co więcej, Sąd Najwyższy stwierdził, że umowne odroczenie pierwotnie uzgodnionego terminu spełnienia świadczenia po tym, jak już upłynął, sprawia, iż do czasu nadejścia nowego terminu wymagalności wierzyciel nie może żądać spełnienia świadczenia, a dłużnik nie ma obowiązku go spełnić. W konsekwencji wierzyciel nie może też skutecznie dochodzić spełnienia świadczenia przed sądem. Przemawia to zdecydowanie przeciwko tezie, że przedawnienie rozpoczęte wraz z upływem pierwotnego terminu spełnienia świadczenia będzie również w czasie odroczenia. Z tego względu Sąd Najwyższy uznał, że odroczenie terminu spełnienia świadczenia nie tylko niweluje stan wymagalności roszczenia i rozpoczęty bieg przedawnienia, ale powoduje, iż ów bieg może rozpocząć się dopiero z upływem nowego terminu wymagalności roszczenia. W przeciwnym razie żaden wierzyciel nie decydowałby się na odroczenie terminów płatności poza okres upływu terminu przedawnienia, ponieważ następnie dłużnik mógłby powołać się na zarzut przedawnienia.

Ze świata – plaże w Izraelu nad Morzem Śródziemnym zamknięte z powodu wycieku ropy naftowej na wybrzeża.

Z kraju – Ministerstwo Klimatu i Środowiska pracuje nad przepisami wdrażającymi unijny zakaz korzystania z jednorazowych naczyń, sztućców oraz słomek w związku z Dyrektywą 2019/904 z 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko. Do 3 lipca 2021 roku powinny w tym zakresie wejść w życie polskie uregulowania.

Od 3 lipca 2021 r. powinny być wycofane takie produkty z tworzyw sztucznych jak np. patyczki higieniczne, plastikowe sztućce, jednorazowe talerze, słomki, mieszadełka do napojów, patyczki mocowane do balonów, pojemniki na żywność wykonane z polistyrenu ekspandowanego, czyli styropianu. Dyrektywa nakazuje także wyraźnie znakować produkty jednorazowego użytku jako wykonane z tworzyw sztucznych.

Newsletter przygotowany jest przez zespół Kancelarii Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp.k. z siedzibą w Warszawie, ul. Bagno 2 lok. 71, 00-112 Warszawa. Firma wpisana jest do rejestru przedsiębiorców KRS przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000467341, REGON: 146768660, NIP: 5252558402 i nie stanowi oferty w rozumieniu kodeksu cywilnego, informacji handlowej ani doradztwa prawnego. Jeżeli nie chcesz otrzymywać Newslettera [możesz się wypisać](#).

Redaktor prowadząca: *Radca Prawny Luiza Kwaśnicka*, Redaktor graficzna: *Ewelina Sobolewska*